

KŘESŤANSKÉ LISTY A HUSŮV LID

Časopis Národní Jednoty Československých Protestantů v Americe a v Kanadě

Ročník LXV (XXIV)

Chicago, Illinois

Srpen (August) 1963

Číslo (No.) 8

Reentry of Second Class matter at the Post Office at Taylor, Texas. Acceptance for mailing at a special rate of postage provided for in section 1103. Act of October 3, 1917, authorized July 11, 1918.

Jan Jordán:

Zrání

*Na stezkách úniku jsme zdravivali zrání,
ač v sadlech vysněných plod ještě nedozrál
pod rouškou báječnou všech porozkvetlých
strání:*

Co bylo princezen, a kdo z nás nebyl král!

*Slyš, bylo bláhové to naše unikání,
i když se bláhovost zdá moudrou nastokrát
těm, kteří dnes už jsou pochybou podvázáni
vzpomínkám nevěří — a chtějí vzpomínat.*

*Pro ty ať křísí si sen velká vinohradní,
nám kdosi zašeptal o boji svatých ztrát,
a ač v nás malátný vzpomínkám ještě strání,
ať je nám přivítán ten věstec příštích klání,
ať je nám vítáno prorocké odhodlání —
my v ruce poslušné je chceme přebírat.*

Démas a Lukáš

*Nebo Démas mne opustil, zamřlovav
ten svět . . . Sám toliko Lukáš se mnou
jest.* II. Tim. 4,10-11.

Někdy se čtenářům bible zdá, že některá biblická místa, ano celé kapitoly v bibli by mohly odpadnout a nevznikla by z toho žádná škoda. Sem se počítá zvláště taková místa, kde jsou vypočítávána různá jména, která nám zdánlivě nic neříkají. Kdo to byl Asynkritos a Flegon, kdo Aristobulos, Lucius, Jázon a Sozipater, o nichž píše Pavel v 16. kapitole epístoly k Římanům? Tradice i kolem takových jmen nakupila mnoho dohadů a legend, ale nakonec musíme přiznat, že o těchto osobách nevíme nic jistého. A přece i z takových biblických míst při pozorném čtení můžeme leccos získat. Příkladem jsou nám dvě jména, která se v epistolách objevují zpravidla vedle sebe: Démas a

Lukáš.

V epístole ke Kolosenským (4,14) čteme: "Pozdravuje vás Lukáš, lékař milý, a Démas". O Lukášovi toho víme dost. Zdá se, že jde o téhož muže, který napsal evangelium Lukášovo i knihu Skutků apoštolských, který se připojil k Pavlovi na jeho druhé misijní cestě a také na třetí cestě ho po jistou dobu doprovázel. Když pak se Pavel plavil do Říma, kde ho čekal soud, vězení a patrně i smrt, Lukáš ho neopustil, ale sdílel s ním všechno to zlé a trpké. Byl to vpravdě ryzí vyznavač Ježíše Krista, věrný druh a přítel, na něhož bylo spolehnouti. — Jestliže Pavel ve své epístole jmenuje onoho druhého muže, jménem Démas, v jedné řadě a takřka jedním dechem s tímto Lukášem, můžeme z toho důvodně soudit, že Démas byl asi na stejné úrovni, a to duchovní i co do přátelství, s Lukášem.

Druhé místo, kde jsou oba, Démas a Lukáš, jmenováni vedle sebe, je epistola k Filemonovi, kde ve verši 24. a 25. čteme: "Pozdravují tě Epafras, spoluvězeň můj pro Krista [Ježíše, Marek, Aristarchus, Démas a Lukáš, pomocníci moji." Zase je to velmi čestná a vzácná společnost. O Epafrasovi se dovídáme v epístole ke Kolosenským (1,7), že to byl "milý spoluslužebník náš, kterýž jest věrný k vám služebník Kristův". A nyní tedy sdílel s Pavlem i jeho vězení. — Marek (jindy zvaný Jan byl sice příčinou toho, že se Pavel kdysi nepohodl s Barnabášem (Skut. 15,39), ale v této době patřil k Pavlovým věrným spolupracovníkům. — O Aristarchovi pak se dovídáme v Skutcích apoštolských, že stal při Pavlovi v nejnebezpečnějších okamžicích: v Efezu, kde Pavlův život byl vážně ohrožen (Skut. 19,29), a v Řecku, kde Židé číhali na Pavla v záloách (Skut. 20,3-4), aby ho přepadli a zahubili. —

KŘESTANSKÉ LISTY A HUSOV LID

Christian Journal and the People of Hus
Křest'anské Listy 1898 Husov Lid 1940

Vychází měsíčně. Vydává Národní Jednota
Československých Protestantů v USA
a Kanadě

Published monthly by the National Union of
Czechoslovak Protestants of America

Redaktor (Editor) J. P. Tatter

2655 Locust Street Denver 7, Colorado

Články, zprávy pro časopis a knihy k recenzi
posílejte na redaktora.

Za své příspěvky odpovídají autoři sami.

Předplatné — Subscription \$2.00 per year.
Předplatné, milodary na časopis, jakož i pří-
spěvky Jednotě . . . k podpoře strádajících
uprchlíků, dětí a nemocných, zasílejte laska-
vě na adresu pokladníka Jednoty:

Mr. John Opie, 4800 South Hoyne Ave.
Chicago 9, Illinois

Return address Adresa Administrace
4800 South Hoyne Ave., Chicago 9, Illinois

V této společnosti jsou tedy opět jmenováni
Démás a Lukáš s označením "pomocníci
moji".

A nyní přichází to veliké překvapení v
druhém listě k Timotovi: "Nebo Démás mne
opustil, zamilovav tento svět . . . Sám to-
liko Lukáš se mnou jest." Kdo by se toho
byl nadál? Jeden z nejlepších přátel a spolu-
pracovníků — a on Pavla v jeho nouzi o-
pouští! Jaká je za těmi slovy tragedie! Co to
asi znamenalo pro Pavla, když viděl odchá-
zet jednoho ze svých druhů, na něž se spo-
léhal? A co to asi znamená, že "zamiloval
tento svět"? Může to znamenat, že se bál
utrpení a visel na tomto pozemském životě,
může to však také znamenat, že Démás pro-
dělal úplný zvrat ve svém smýšlení a že za-
toužil po rozkoších tohoto světa. Kdož ví?
Jisto však je, že v rozhodující chvíli zkla-
mal a Pavla opustil, zatímco Lukáš, "lékař
milý", zůstal věrný až do konce.

Ne nadarmo nás Pán Ježíš napomíná: —
Bděte a modlete se, abyste nevešli v poku-
šení. A v epistoletě k Židům čteme (3,12):
"Vztež, bratři, aby snad v někom z nás ne-
bylo srdce zlé a nevěrné, kteréž by odstú-
povalo od Boha živého." V.H.

J. M.:

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi

Obyčejně se má za to, že na začátku smě-
lé křesťanské — a židovské — víry v Boha
stvořitele stojí první list bible, ony proslulé
dvě kapitoly Genese, vyprávějící o stvoření
světa v šesti dnech a o stvoření člověka z
prachu země. Ale není tomu tak. Víra v Bo-
ha stvořitele nevznikla z pověsti o stvoření,
nýbrž smělá biblická pověst o stvoření
vznikla z víry v Boha stvořitele.

Došlo k ní právě tak, jak dochází k víře
vůbec. I staří Izraelité uvěřili v Boha jen
proto, že jim to Pán Bůh sám umožnil. Jed-
nal s nimi tak dlouho, tak zvláště, že je
nakonec přece jen o sobě přesvědčil. Žasli
nad dějinami svého lidu jako nad divem. Žasli
nad tím, jak jednal s jejich otci. Žasli, v
jaký jedinečný a jimi nezasloužený vztah s
nimi vešel. Zvláště vyvedení z Egypta a do-
vedení do země zaslíbené pro ně byl ne-
zapomenutelný Boží zázrak. Žasli nad záko-
nem, který jim Pán Bůh dal skrze Mojžíše.
rozeznávali, jakým jsou mimořádným předmě-
tem Božího zájmu a z úžasu nevycházeli.
Jen tak došlo k tomu, že začali na základě
své známé přítomnosti a známé minulosti u-
važovat o minulosti neznámé. Z prostředka
svých dějin začali přemýšlet o jejich začátku.

Neznáme už lidí, kteří tyhle úvahy rozví-
jeli. Spíše jen tušíme, že jejich úvahy zrály
celá staletí. To, co čteme v bibli, jsou už
jen konečné výsledky jejich myšlení. Je nám
však jasné, že to nebyli přírodovědci a že
ani to, co svými úvahami sledovali, nebyla
přírodověda. Theologové to byli, bohoslovci,
a jejich prohlášením porozumíte správně, jen
budeme-li je číst jako výpovědi víry. Museli
te být výborní bohoslovci a k tomu i básní-
ci a umělci, před jakými aby člověk smekal.
Když se pokusili formulovat odvážnou my-
šlenku o Bohu stvořiteli, pokusili se vlastně
uhodnout pravdu o počátku života a vytušit
tajemství, které stojí za existencí světa a
člověka.

Konečné výsledky jejich úvah tedy známe.
Jsou dva. Jsou podány formou oněch dvou
pověstí o stvoření světa z prvních dvou ka-
pitul bible. Obě pověsti se svým obsahem

podstatně liší. V první je člověk vrcholem jakési pyramidy Božího stvoření. V druhé je středem pro něj stvořené zahrady světa. V podstatě však jedna pověst podpirá druhou. Obě totiž mají jedinou společnou myšlenku. Obě jsou vyznáním víry, že na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.

Je to nedokazatelná víra. Její vyhlášení je výsledkem odvážného logického závěru z přítomnosti na minulost. Ale tady už nesmíme pustit z paměti, že these o Bohu stvořiteli byla vyslovena až v době, kdy už Izrael Boha příliš dobře znal, než aby se musil bát domýšlet svoji víru takhle směle. Byla už ke své odvaze dostatečně povzbuzena vším, co jí Pán Bůh svými činy a slovy o sobě sám pověděl.

Co všechno jen tato these víry říká! Ve chvíli svého prvního vyhlášení představovala úplnou revoluci ve vztahu člověka k přírodě. Izrael se jí rázem distancoval od všech, dosud panujících, názorů o situaci člověka uprostřed ostatního bytí. Proklamací víry v Boha stvořitele byl celý vesmír v jediném okamžiku demythologisován. Izrael žil přece uprostřed starého Orientu! Ten viděl bohy ve hvězdách, ve slunci, měsíci, v lidských panovnících. Báł se d'áblů v moři, pod zemí i v povětří. Izrael ted' — Pánem Bohem povzbuzen — rozeznal jinou. Rozenal, že hvězdy, slunce, měsíc, králové nejsou bohy! Ve vodě ani ve věduhu nejsou d'áblové! Všude všechno, kam jen oči a smysly dosáhnou, je jen dílo Boha stvořitele. Člověk není beznadějnou hříčkou set a tisíců potměšilých, vrtolivých, žárlivých a mstivých bohů a bohyň nebo démonů. Člověk je Bohem na svět postaveným člověkem. Země se vším všudy je zahradou, kterou Pán Bůh člověku předem připravil ve své lásce. Dal mu ji do užívání. Člověk nad ní smí panovat jako svobodný, Bohem samým jmenovaný její hospodář. Tohle bylo onou demythologisací vesmíru. Jako když se po ní rozsvítí! Příroda nabyla v očích věřícího Izraele svůj pravý civilní tvar. Člověk našel pevnou půdu pod nohama. Jeho život našel svoji míru, svůj smysl, svoji oporu v laskavých a mocných rukou Boha stvořitele.

Co všechno tato these víry říká! Pán Bůh má člověka neskonale rád. Měl ho jistě rád od počátku. Jeho láska s ním počítala dřív

než svět světem, než člověk člověkem. Byl z té lásky vznikl vesmír, z ní byla země v plnosti svých tvarů, sil a života dána člověku za jeho domov. Za vši existenci stojí jen jediný Pán. Je skutečností jiného druhu než vesmír, země, člověk. Je jejich stvořitelem. Tím větším zázrakem je ovšem skutečnost, že se Bůh dal s člověkem do řeči a že s ním jedná jako se svým favorisovaným přítelem. Dodnes s ním mluví a dává mu najevo, že s ním chce mluvit až na věky.

"Když spatřuji nebesa tvá, dílo prstů tvých, měsíc a hvězdy, kteréž jsi tak upevnil, říkám: Co jest člověk, že jsi naň tak pamětliv, a syn člověka, že jej navštěvuješ? Nebo učinil jsi ho málo menšího anděla, a slávou a ctí korunoval jsi jej.

Pánem jsi jej učinil nad dílem rukou svých, in všechno jsi podložil pod nohy jeho. Hospodine, Pane náš, jak důstojné jest jméno tvé na vši zemi!" Žalm 8,4-7,10.

Dnes jsme dál, než byli Izraelité v době, kdy vyrůstal Starý Zákon. Mnohem děl jsme. Dnes už víme i to, co Pán Bůh pro tento svět a na tomto světě učinil v Ježíši Kristu. Víme tedy víc o Boží lásce, moci, věrnosti, mnohem víc o jeho věčném přátelství a záměru s člověkem, než věděli ti, kdo se první pokusili uhodnout pravdu o tajemství člověka. Nemáme však důvodu, abychom ve světle tohoto nového poznání korigovali, co vyznává první list bible, totiž že "Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi." Naopak! Přibyl nám důvodů, abychom se s jejich vyznáním ztotožnili.

První list bible měl v posledních sto letech nejpozornější a nejtrpčlivější čtenáře mezi docela kritickými a svědomitými badateli o Starém Zákoně. Jejich zásluhou nám tento list znovu přirůstá k srdci. Nejprve jej — právě nám křesťanům — pomohli "demythologisovat". To ve chvíli, kdy nás naučili nehledat v tomto listu nic víc, než to, co v něm od počátku bylo. Naučili nás jej číst jako theologickou výpověď víry, předloženou ve formě pověsti. Za druhé nás naučili i pověstem naslouchat s novou pozorností. Teprve v posledních desetiletích se totiž znovu zase rozeznalo nejen to, že i pověst může býti přijímána jako vyjadřovací forma usilující sdělit pravdu, ale i to, že v určité situaci vývoje lidského myšlení a do-

konce při řešení základních témat, jaká jsou např. řešena v celé dlouhé řadě prvních kapitol bible, je pověst dokonce velmi šťastnou a vhodnou vyjadřovací formou. Dnešní dokonalejší znalost starého světa pomohla také blíže rozeznat, na jakém kulturním a náboženském pozadí rostlo myšlení víry starozákonních bohoslovců. Tak dochází k tomu, že začínáme nejen lépe vidět do jejich myšlenkové dílny, ale začínáme i rozumět, z jakých motivů jejich myšlení vyrůstalo. Začínáme oněm starým myslitelům naslouchat s obnovenou úctou a obdivem. Víme, že nepsali přírodovědu a že jim o ni ani nešlo. Už rozeznáváme, že na příklad v první pověsti o stvoření má každé jednotlivé místo svůj přísně theologický dosah. Po té stránce v nich není jediného zbytečného a nedomyšleného, jen nazdařbůh použitého slova. Četba nej-

novějších bohosloveckých komentářů k biblickým pověstem anebo např. četba příslušných partií v Barthově Církevní dogmatice (III/1) je po této stránce nečekaně vzrušující četbou.

Ale vraťme se k tomu, že Kristem přibýlo křesťanům důvodů k tomu, aby se ztotožnili se starozraelským vyznáním v Boha stvořitele. Přibývá jich i odjinud. Všecko nové a úžasné, co se člověk dozvídá o historii vesmíru, země, života z jiných než z biblických pramenů nakonec jen posiluje náš úžas nad Boží moudrostí, mocí a láskou. Snad nejvíce ovšem žasneme nad tím, že se to všecko tak dlouho, tak vytrvale a tak cílevědomě dělo jen proto, aby bylo připraveno dějiště tomu, aby mohl Pán Bůh nakonec sám na svět přijít a promluvit k nám skrze svého Syna.

ROZHLEDY

Přemysl Pitter:

Desatero tézí východoněmeckých evangeliků

V záplavě zpráv, které se na nás valí ze všech stran, vyskytlo se jedno zvláště významné hlášení z Berlína. Významné proto, že neobsahuje nějakou krátkodechou informaci, nýbrž vytyčuje stanovisko křesťana v naší době. Představitelé sboru lutherské evangelické církve ve Východním Německu konali v březnu t. r. konferenci, na které se usnesli na deseti tézích. Ačkoliv se toto usnesení stalo již v březnu, doslovně znění bylo uveřejněno teprve nyní. Ve svém prohlášení sice uznávají vládu Německé demokratické republiky jako svou vrchnost ve smyslu církevního učení a respektují její autoritu, avšak zároveň se statečně ohrazují proti totalitnímu nároku komunistického režimu. Vytýčují křesťanské povinnosti a křesťanské nároky pod panstvím komunistů.

Toto stanovení hranic vzhledem ke komunistickému režimu je proto tak důležité, že ukazuje meze, které křesťan nemůže překročit, aniž by zradil svou víru. Poslušnost, kterou je povinen státní vrchnosti, nemůže být nikdy neomezená. Svědomí křesťanova nesmí být poutáno jakoukoli vezdejší instan-

cí. Komunistus si však činí nárok na celého člověka. Je proto zřejmé, že koexistenci pokládá jen za taktiku, tedy za něco přechodného.

Církevní konference východoněmeckých evangeliků prohlašuje úvodem ve zmíněných tézích, že je neposlušnost vůči Bohu, m'či-li křesťané v Německé demokratické republice k hříchům naší doby a podřizují-li se v denním životě nároku na absolutnost jedné ideologie. Vedení lutherských evangelických církví ve Východním Německu důrazně odmítá tvrzení, že příkazy Boží a příkazy socialistické morálky mají společný humanistický cíl.

Jejich téze "věda a pravda" se obrací proti ideologizování vědy, která zapírá Boha a prohlašuje omezené vědění za jedinou a všeobšáhlou pravdu.

Téze "ospravedlnění a právo" připomíná, že spravedlnost Boží prikazuje, že veškeré právo musí respektovat důstojnost člověka a rovnost všech lidí před zákonem. "Je neposlušností vůči Bohu," praví se v této tézi. "jestliže mlčky přihlížíme, když právo je zneužíváno a mařeno kvůli politickým nebo vědeckým zájmům a nezastáváme-li se našich bližních, zbavených práva a ohrožených ve svém lidství".

Zástupcové evangelických církví ve Východním Německu

chodním Německu se nespokojují prohlášením, že válka skýtá dnes méně než kdykoli jindy možnost řešení politických a ideologických rozporů, nýbrž stanoví, že "církve se zasazují o zákonnou ochranu těch, kdo odpírají vojenskou službu z důvodů víry a svědomí."

V thézí o práci se konference obrací proti komunistickému pojetí o spáse člověka prací: Je omylem tvrdit, že práce stvořila člověka a že ho může i spasit.

Zvlášť pobuřující pro Ulbrichtův režim a pro každou totalitní autoritu je téze sedmá, která se zabývá otázkou státní vrchnosti. — Prohlašuje se v ní, že Kristus je Pánem i státní moci, která má pečovat o spravedlnost a mír. Čteme tu doslova: "Nositelé státní moci zůstávají pod Božím příkazem i tehdy, když svoje poslání neplní, sebe pány svědomí činí a do pravomoci církve zasahují. Poznání této skutečnosti nás zavazuje k tomu, abychom vydávali vrchnosti svědectví o pravdě, i když musíme za to trpět." Je projevem nevěry, praví se dále, myslíme-li, že není třeba sloužit státu, který neplní svoje poslání, avšak je též neposlušností Bohu, mlčíme-li k tomu, jestliže se moci zneužívá, a nejsme-li hotovi poslouchati více Boha než lidí."

Ve dvou dalších thézích se zabývá konference východoněmeckých evangeliků úkoly a službami církve. Církve propadá nevěře, jestliže pečují o zabezpečení svého života, anebo jestliže přenechává stanovení svých řádů měnlivým poměrům, které právě panují.

Poslední pak téze "naděje církve" vytyčuje vítězství Boží jako rozhodující, byť i skrytou realitu ve světě a v dějinách. Proto komunistická světová revoluce nemůže být poslední metou a naplňujícím dějin.

To jsou téze nebojácných lidí. Tváří v tvář neustálým šikanám a nátlakům byl tu postaven bez jakýchkoli oklik příkaz: až potud a dál ne. Před téměř třiceti lety, v roce 1934, se Vyznávající církve německá ohradila proti bezprávnému státu Hitlerovu se stejně odvážnými thézemi. Nato se jí otevřela cesta velikého utrpení. K této bolestné cestě se nyní znovu přiznali vedoucí lutherských evangelických církví ve Východním Německu. Nenařikají a také neprosí o vnější pomoc, nýbrž svědčí tam, kde stojí o své

víře. Ať budou mít tyto téze jakékoli důsledky, jsou dokumentem křesťanské statečnosti tváří v tvář totalitnímu režimu.

Prohlášení nabývá tím většího významu, když pomyslíme, že se stalo v národě, ve kterém poslušnost vrchnosti byla tradičně pěstována. Sotva najdeme událost, z které bychom mohli načerpat víc naděje a důvěry.

Ruth Petříčková:

Kytička vzpomínek na hrob pana profesora Bednáře

Nemohu psát o vědecké a literární činnosti právě zesnulého prof. F. Bednáře. Nebylo by to úplné a přesné. Chci však napsat, co znamenal pro mne osobně.

Znali jsme rodinu Bednářovu už jako děti. Jezdili jsme k nim v létě do Víru na Českomoravské Vysočině a stýkali jsme se s nimi i v Praze. Jak jsme se těšili do Víru k Bednářovým! Když bylo pěkně, paní Bednářová prostřela na zahradě stůl a svačilo se tam. Starší pak povíдали a my děti jsme si hrály. Co bylo stinných koutů v jejich krásné zahradě! Když mi bylo šestnáct let, zemřel mi tatínek. Pan profesor Bednář mi tehdy řekl: "Až budete něco potřebovat, přijďte za mnou; teď nemáte tatínka, tak budu-li moci, poradím." A poradil. Jeho pracovna v ulici nad Královskou Oborou v Praze byla plná knih, u psacího stolu bývala kůži potažená židle. Vypadal v ní vždy tak majestátně a krásně; ať byl problém jakýkoliv, vše pečlivě rozebral. Nikdy nespěchal a nikdy neukázal netrpělivost, ač tehdy byl velice zaměstnán.

Pak nadešel můj odjezd na studia do Anglie.

V prvním jeho dopise do Anglie mi profesor Bednář napsal: "Slyším, že Vám bylo před odjezdem smutno. Proto Vám píši; vím, že s počátku Vám bude divně v novém prostředí a že budete toužit po zprávách z domova. Přeji Vám, aby Pán Bůh vedl vaše kroky a abyste hodně získala. Angličané jsou někdy divní lidé na pohled; ale přiblížíte-li se k nim oddaně a s důvěrou, stanou se nejvěrnějšími přáteli a tam je veliký rozdíl od nás. My vzplaneme, v někom vidíme vrchol dokonalosti, a když vše se ukáže jinak, padneme do propasti, ve které hrozí až nenávisť. Angličan je dlouho rezervovaný, ale

Otakar Odložilík: Jednota Bratrská a reformování francouzského jazyka.

43. Slavkovský pán.

Schůze, která se konala v březnu 1608 ve Slavkově z podnětu Karla z Liechtenštejna, byla prvním hromadným vystoupením proti Rudolfovi II. Kdože byl hostitelem naspokojené šlechty? Jméno zjišťujeme snadno: v ten čas byl pánem slavkovského zboží Oldřich z Kounic.

Pan Oldřich byl jednou z nejvýznačnějších postav v přátelské skupině Karla st. ze Žerotína. Narodil se nejspíše roku 1561 z manželství Oldřicha z Kounic s Anýškou, členkou rodu z Boskovic a z Černé hory, a byl tedy o tři léta starší než Žerotín. Otce ztratil ještě jako nedospělý chlapec.

Podle poručení dokonáného v listopadu 1570 se synka ujali Jan st. ze Žerotína a na Náměšti, Karlův otec, a Fridrich z Náchoda, otec Jana Jiřího, ženevského studenta r. 1576. Pan Jan se nedočkal chvíle, kdy jeho svěřenec dospěl do plných let. Zboží zůstatkové otcem odevzdal Oldřichovi Fridrich z Náchoda. Sestávalo ze dvou panství, Slavkova a Zdánic.

Oldřich se uvázal podle zákona ve správu rodového majetku. Než jeho otec si výslovně přál a v poslední vůli kladl poručníkům na srdce, aby "syna mého, neb dal-li by mi jich Pán bůh více, pilně učiti dali, nelutujíc žádného v tom nákladu." Oldřich svěřil nejspíše správu slavkovského a ždanského zboží zkušenému hospodáři a vypravil se do Heidelbergu. Jeho společníky byli Jaroslav Boňuchval z Náchoda a Jan Kbelský z Kbel. Na universitu se zapsali 5. května 1586. Pobyt ve falcském hlavním městě nebyl dlouhý; v lednu 1587 byl Oldřich už v Basileji a dal se zapsat na tamní universitu.

Když se Oldřich vrátil z vysokých škol, obíral se hospodářskými věcmi a dařilo se mu dobře. Zatím co jiní tonuli v dluzích a odprodávali kus po kuse, Oldřich z Kounic kupoval menší statky i větší celky. V prosinci 1600 mu postoupila paní Ludmila Věžníková z Věžníků ves a tvrz Koberčice za patnáct tisíc zlatých. O několik týdnů později, v lednu 1601, byla podepsaná tržbová smlouva, kterou Karel st. ze Žerotína prodával slavkovskému pánovi lomnické zboží za padesát tisíc zlatých. Roku 1605 koupil Oldřich za patnáct tisíc ves a tvrz Milešovice

— prodávce byl Václav Morkovský se Zástřizl. Na slavkovském zámku nebylo o groš nouze a účastníci schůze v březnu 1608 jistě nezaháněli hlad suchou kůrkou a žízeň džbánkem vody.

I v pozdějších letech se Oldřich mohl odvážit nových příkupů. V únoru 1612 získal od Petra Stráženského ze Zástřizl tvrz a ves Mouřínov za dvanáct tisíc zlatých. O něco méně než dva roky později převedl do svého vlastnictví panství uherskobrodské. Zaplatil za ně stopět tisíc zlatých, počítaje zlatý po třiceti groších a groš po sedmi bílých penízích. Na kounických zbožích žilo na dva tisíce čtyři sta poddaných. Na porovnání s jinými državami uvádíme, že nejbohatší světský velmož jdoucí za olomouckým biskupem, Karel z Liechtenštejna měl čtyři tisíce jedno sto poddaných. Počet na zbožích Ladislava Veleny ze Žerotína se blížil třem tisícům sedmi stům. Karel ze Žerotína měl na moravských zbožích něco přes sedmnáct set — počet poddaných na brandýském panství není známý.

Oldřich z Kounic si vzal za manželku někdy k roku 1594 Apolnu z Valdštejna. Měl s ní syny Fridricha, Jana a Karla. S druhou manželkou Ludmilou, dcerou Viléma z Roupova, měl dva syny Maxmiliána a Lva Viléma. Z obou manželství bylo i několik dcer, rodina tedy početná a požehnaná.

Slavkovský pán se uplatnil jako hospodář zkušený a zdatný. Účastnil se veřejného života na Moravě a v posledních letech života zastával čestný úřad komorníka jak u krále Matyáše, tak u arciknížete Maxmiliána. Než co mu byly platné zaokrouhlené a kvetoucí statky, když mu nesloužilo zdraví. Pravda, nebyl v tom výjimkou mezi moravskou šlechtou, jak vidět z listu Karla st. ze Žerotína poslaného Jiřímu z Náchoda do Padovy 25. května 1612: "Odsud Vaší Milosti není téměř co psáti, aspoň veselého, chřadneme hrubě mnozí; já již teď čtvrt léta pořád kulhám na pravou nohu; pan hrabě z Hodic blízky jest souchotin, pokudž jich ještě nemá; pan z Kounic hrubě od dny schází, pan hrabě z Thurnu všacek mizí a tak jiní zde onde odcházejí . . ."

Dna, která se často dostavovala na zámecká sídla, trápila Oldřicha z Kounic ještě

pět let. Umřel s počátku roku 1617. Na poměry mezi moravskou šlechtou vrhá světlo zpráva, že nejstarší syn Fridrich pozval na pohřeb otcův, který se hlásil k Jednotě, i kardinála z Dietrichštejna. Ten se však omluvil poukazem na úmrtí v rodině.

44. *Pan Opsimathes znovu vychovatelem*

Jan Opsimathes dlouho neodpočíval po návratu z cesty, na kterých doprovázel Jana Kechela. Roku 1603 si několik pražských rodin, honosících se šlechtickými predikáty, zajistilo služby muže tak způsobilého. Do zápisníku, který Jan vložil do cestovního vaku, podepsalo se mu v srpnu 1605 osm svěřenců s poznámkou, že po dva roky bděl nad jejich výchovou. Byli to Jan Linhart z Najemperka, Jan Lipnický z Přibenic, Matyáš Jizbický z Jizbice, Pavel Kutnauer ze Sonenštejna a čtyři Rozínové z Javorníka; Jan, Jiří, Eliáš, Samuel a Jiří. Studovali v Herbornu na nižší škole. Porovnáním podpisů v albu s matikou herbornského pedagogia zjišťujeme že sedm studentů bylo zapsáno na podzim 1603, osmý, Pavel Kutnauer dospěl do Herbornu až na jaře 1604.

Opsimathes byl zapsán na vyšší škole, a to už v červenci. Zápisy, které jsou po ruce, vedou k závěru, že celá družina dospěla do Herbornu v létě. Bud' sám nebo aspoň s některými svěřenci se Opsimathes vydal koncem srpna do Heidelbergu a zůstal tam několik neděl, až do začátku listopadu. Z českých studentů se mu v Heidelbergu podepsal Martin Polykarp z Hradce. Zvučnější byla cizí jména: Jan Calvinus z Wetteravy, profesor etiky a politické vědy, Artur Johnston, rodem z Aberdeenu ve Skotsku, student bohosloví, a Slezan Abraham Scultetus, který zakotvil v Dolní Falci a postupoval v hodnostech i na universitě i na knížecím dvoře.

Za jízdy do Herbornu Jan Opsimathes vstoupil do oblastí, se kterou čeští vyznavači evangelia navázali spojení ještě těsnější nežli s Basilejí nebo Ženévou. Byla to spleť větších i drobnějších knížectví, ve které pomohla jenom dobrá mapa nebo dlouhá zkušenost. Předním činitelem v politice i náboženství byla Dolní Falc s hlavním městem Heidelbergem. S tamního hradu na ostrohu nad Neckarem vykonával vládu nad rodovým

územím falckrabě Fridrich IV., kterého poznal Ladislav Velen ze Žerotína ještě před vstupem na trůn. Fridrich IV. vyznával reformované učení a soustřeďoval kolem sebe knížata téže víry. Za jeho panování slyšel falcký dvůr především jako politické a společenské středisko. Ani kurfirst ani jeho družina se nespravovali přísnými životními pravidly, když šlo o jídlo, pití a společenské zábavy. Současný učenec Scaliger asi nadřadil, když prohodil, že se na falckém dvoře vypije víc než ve čtyřech velikých městech Francie, ale z větru takový dojem nepochytil. To všechno je dobře mít na paměti, abychom pochopili, proč mladí čeští šlechtici stáli o to, aby se dostali do Heidelbergu aspoň na krátkou dobu: co jim bylo platné cvičení v šermu, tanci a v dvorských mravích vůbec, když to pak neměli kde uplatnit!

Fridrich IV. měl štěstí ve výběru radů a vysokých úředníků. Hlavní slovo vedl mezi nimi Jan Albrecht ze Soimsu a jemu ku pomoci byli Ludvík Camerarius a Jiří Michal z Lingelsheimu. Vladařil bez velikých potíží, ale zdraví mu nesloužilo. Neměl ještě ani třicet let, když na něho zaútočila dna, a nedočkál se ani čtyřicítky. Jeho nejstarší syn Fridrich V. měl teprve čtrnáct, když se loučil s otcem, a ponechal si většinu zkušených a oddaných rádců, kteří vpravdě řídili falcké věci a jenom na venek se kryli vladařovou autoritou.

Jednou z význačných postav mezi falckými rádci byl Kristián z Anhaltu, jméno, které vešlo i do českých dějin. Byl členem malého, ale početného knížecího rodu a nebyl by se příliš vyšínil, kdyby spravoval jenom po otci. Narodil se 1567 a jako šestnáctiletý mladík se dostal do Cařihradu v poselství Rudolfa II. Potom sloužil po několik let v Drážďanech. Roku 1591 vedl jako generálajtnant do Francie pomocné sbory, které vypravili na pomoc Jindřichovi IV. někteří němečtí vladaři. Připomíná nám to Karla st. ze Žerotína. Jako moravský pán zanítil se i Anhalt pro francouzského krále a vůbec pro všechno, co s ním tak nebo onak souviselo. Po návratu vstoupil Anhalt do falcké služby. Stal se místodržitelem v Horní Falci se sídlem v Amberku. Z tohoto místa bylo vidět dobře do Čech i do jiných habsburských zemí ve střední Evropě.

Nebylo divu, že si Karel ze Žerotína přál, aby o něm Anhalt věděl. Ten zase hledal i jiné opory, v Čechách zejména Petra Voka z Rožmberka. Co vzešlo z přediva vzkazů, listů a schůzek, poznáme ještě svým místem.

Z knížat panujících ve středozápadním Německu a klonících se k reformované víře, sluší uvést hessenského lantkraběte Mořice (1572-1632) se sídlem v Kasselu. Na jeho dvoře nebylo času a místa pro hostiny, při kterých se stoly prohýbaly pod tíhou jídla. Kníže Mořic měl zálibu v turnajích a divadelních hrách a nevyhýbal se ani učeným rozpravám. Byl spřízněn s hrabaty ze Solmsu i se svými sousedy v Nassavku. To byla země neveliká a ještě se třísila mezi mužské členy toho rodu. Na počátku sedmnáctého století dokončoval dlouhý běh života hrabě Jan nassavský, otec několika synů, kteří buď spravovali údíly nebo sloužili jinde. Janův synovec Vilém Mlčenlivý se stal vůdcem nizozemských evangeliků v úporném zápase se španělskými Habsburky a zakladatelem domu oranžsko-nassavského.

Je těžko vyznat se náraz ve spleti jmen a dat. Jednotící silou byla přichylnost k reformované víře, nechráněné augsburskou úmluvou z roku 1555 a vystavené mnoha nebezpečným zákrokům. V tom duchu se kázalo v kostelích, v tom duchu byly vedeny školy vyšší i nižší v Heidelberku, v Marburku, v Herbornu a jinde. Opsimathes, vzdělaný předtím v Leydenu a Ženěvě, byl tam všude mezi svými.

Roku 1604, patrně o nějakých prázdninách, podnikl cestu po těch končinách. Zastavil se v Marburku, kde často studovali čeští studenti. Na začátku září byl v Kasselu; získal však pro svůj památník podpis lantkraběte Mořice nejspíše až při jiné návštěvě roku 1605. V říjnu 1604 se dostal až do Kolína nad Rýnem a vrátil se do Herbornu.

Hromadný zápis pražských synků má datum 25. srpna 1605. To se už připravovali na cestu. Než však opustili zemi, zajeli do sídelního města nassavských hrabat Dillenburku. Tam se Opsimathovi podepsal staříčkový kníže Jan i jeho synové Jan a Jiří. V Solmsu, kde byli od 7. do 9. září se zapsal do alba místní vladař Filip a dva krajané Mikuláš Sekerka ze Sedčic a Pavel Dubín Meziříčský.

Cesta z Herbornu k české hranici vedla přes Erfurt, Jenu, Lipsko a Drážďany. Se zastávkami trvala několik neděl, takže do Litoměřic dospěli až 24. října; svědčí o tom zápis Eliáše Čtyřkolského z Volovic. O pět dní později navštívil Opsimathes v Praze Václava Budovce z Budova. Potom se rozloučil se svými svěřenci a vydal se na Moravu. V Rosicích zastihl lékaře Matyáše Tímína, avšak za vrchností musel do Přerova. U podpisu Karla st. ze Žerotína je datum podle římského kalendáře, které když se převede na běžný počet, dá 23. listopadu 1605. Dnem 18. prosince je určen zápis, který jsme už uvedli, t. j. Jiříka Morkovského na ten čas slavkovského purkmistra. Nic nebrání domněnce, že Jan ztrávil Vánoce v domácnosti svého strýce.

Jak Budovec, tak Žerotín měli pokudě velice živý zájem o události ve světě. Chtěli vědět, co se dalo na vysokých školách, o čem se mluvilo mezi duchovenstvem, jak se na věci dívala panující knížata. Opsimathes nechodil světem se zavazánými očima. Mohl se dovědět, co by se jinak nedoneslo na české a moravské zámky. Když se dostal za hranice mohl zase vysvětlit, kdo má vedoucí postavení mezi protestantskými stavy v Čechách a na Moravě a kým by bylo radno zapříst styky.

Slavkovský purkmistr jistě nebydlel v malém domku někde na okraji města, ale co by byl mohl nabídnout strýci, kterého hnala nějaká skrytá síla z místa na místo. V památníku jsme zachytili 30. březen jako datum Opsimathesova pobytu v Tišnově. Dne 8. dubna už byl v Praze. To se mu zapsal do památníku Václav z Kaliště a Ottersfeldu, rada Jeho Milosti Císařské. Opsimathes navštívil také otce svých svěřenců Eliáše Rozína z Javerníka. Dne 20. dubna 1606 už byl ve Frankfurtu nad Mohanem na nové cestě za vzděláním a zkušenostmi.

45. Pánové z Kounic

V zápisech z roku 1606 je mezera několika týdnů. Když přijdeme na nové jméno, je u něho datum 21. července 1606. Místo je Herborn a u Opsimathova jména je uvedena nová hodnost, vychovatel pánů z Kounic.

Oldřich z Kounic měl zajisté několik domů a tvrzí, avšak nejčastěji přebýval ve

Slavkově. Dva synkové Fridrich a Jan vyrůstali z dětských let a bylo radno ohlédnout se po vychovateli. Opsimathes, který bydlél přechodně ve Slavkově, měl zkušenost a dobrou doporučení.

Bez jiných zpráv než zápisy v památníku a v universitních matrikách jsme často odkázání na dohady. Při výkladu působí potíže dva zápisy: frankfurtský z 20. dubna a dlouhá vložka, kterou do památníku umístil Kechelův poručník Jiří Funk z Olivětu k 1. květnu 1606. V herbornské matrice se čte, že se Opsimathes vrátil na školu v dubnu 1606. Vysvětluji si to tak, že v dubnu jel z Prahy sám, že se vrátil pro své svěřence a že s nimi dospěl do Nassavska před 21. červencem. Chlapci byli ještě mladí, starší Fridrich neměl ani deset let.

V Herbornu byly školy dvě, nižší a vyšší. Kounicové příslušeli do nižší školy, Opsimathes poslouchal čtení na škole vyšší. Na podzim se stěhovali do města Siegen, protože v Herbornu řádil mor. Na jaře 1607 podnikl Opsimathes několik výjezdů. Dne 18. března byl v Marburku a získal podpisy Kristiána a Jiřího z Valdštejna, kteří tam studovali. Podle jiných zápisů usuzujeme, že byl v Marburku na jaře 1607 ještě dvakrát.

Mnoho potěchy mu asi způsobil zájezd do Heidelberka k 20. dubnu 1607. Nevíme jeli-li sám, nebo s oběma Kounici, aby jim ukázal město, kde se někdy vzdělával jejich otec. Z té návštěvy si odnesl podpis falekřaběte Fridricha IV, umístěný na druhém listě alba a později trochu zastíněný podpisem anglického kněze Karla, potomního krále Karla I. Z kurfirstových rádců a jiných významných osobností se Opsimathovi podepsali podepsali radové Jiří Michal Lingelsheim a Volrad Plessen. Na jiných stranách nacházíme jména Jan Filio z Ortenburka a Diviš Gothofredus (de Guignecourt) — ten druhý byl právník francouzského původu.

V květnu, v červnu a ještě i na počátku července přebýval Opsimathes většinou v Siegeniu. Odtamtud si odnášel několik zápisů. Ze studentů, kteří tam přebývali, Opsimathes poctili Vilém Felix Kaplíř ze Sulevic, Jan Dětřich Petřvaldský, Jan Filemon z Lovosic a Albert Didymus z Mělníka.

Podpisy obou Kouniců jsou opatřeny datem 11. května 1607. Opsimathes si je vy-

žádal, asi protože předvídal rozloučení. V herbornských knihách se na jaře 1607 objevuje v souvislosti s Kounici jméno Magnus Ernestus Doenhoff. To byl šlechtic livonského původu, který byl ustanoven za vychovatele obou hochů, když dokončili průpravná studia.

Na jaře 1608 se všichni tři vypravili do Ženěvy. Jejich znaky a podpisy v ozdobné knize jmen mají datum 14. května. Když přišel čas k odjezdu doprovázel Doenhoff jenom Fridricha — mladší Jan se v Ženěvě roznemohl a umřel.

V korespondenci Karla st. ze Žerotína jsou zachovány dopisy, které ukazují, že věděl, kam byli mladí Kounicové posláni, a že volbu škol schvaloval. Psali mu ze Siegeniu někdy s počátku roku 1607 a on jim odpovídal v červnu, každému zvlášť, dovolávaje se příbuzenských a přátelských svazků s jejich rodem.

Pan Oldřich měl zřejmě dobré mínění o herbornské škole. Když dva mladší synkové, Karel a Maximilián, dospěli do let příhodných ke studiu, vypravil je za hranice. Datum u jejich jmen v herbornské matrice je 1. ledna 1612. Karel asi nestudoval dlouho. O mladším jeho bratru je známo, že byl ve Francii už po otcově smrti, když Morava byla v odboji proti domu habsburskému. Vrátil se v polovici roku 1621 a přidal se na vítěznou stranu. S doporučujícím dopisem kardinála Dietrichštejna, daným 15. července 1621, jel Maximilián Kounic do Vídně osvědčit věrnost Ferdinandovi II.

Poslední z Kouniců Lev Vilém byl příliš mladý, aby se ještě dostal na evangelické školy. Bylo mu jenom něco přes šest, když bitva na Bílé hoře přetrhla spojení s Heidelbergem, Basilejí a Ženěvou, která navázala starší pokolení. Podívejme se za ním průsekem, který otevřel František Hrubý v článku Český poutník v Assisi r. 1636.

Dokud byla na živu paní Ludmila, byl její nejmladší syn chráněn i ve věcech víry. Po její smrti roku 1627 se za jeho poručníka ustanovil kardinál Dietrichštejn jako zemský hejtman. Na jeho příkaz šel Lev Vilém do školy k Jesuitům do Olomouce. Třináctiletý chlapec se přivinul k nové víře a osvojil si německý jazyk.

Roku 1635 se vypravil na velkou cestu,

jak se slušelo na dědice slavkovského zboží. Uviděl Benátky, Padovu, Bolognu a Florencii. Tamodtud podnikl pout' ve stopách sv. Františka. Navštívil klášter Camaldoli a posvátnou horu La Verna. Památky, které mu tam ukazovali, ho tak uchvátily, že v neštěžené chvíli uřízl kousek pláště, kterým prý se svatý František odíval. V Itálii si Lev Vilém pobyl hodně dlouho. Byl na Sicilii i na Maltě. Velikou noc 1636 slavil v Římě. Vrátil se ještě jednou do střední oblasti a putoval z Perugia do Assisi a Loreta. Po Itálii přišly na řadu jiné země, Španělsko, Anglie a Nizozemí.

S kýmkže se setkal Lev Vilém v Haagu? Po slušnou řadu let tam žili jeho příbuzní s matčiny strany, uprchlí z domova pro viru. Matčin otec pan Vilém z Roupova se návštěvy nedočkal, protože se už roku 1629

ZA PROF. BEDNÁŘEM . . .

(Dokončení ze str. 117)

jakmile se stane přítelem, můžete na něho spoolehnot. Jejich náboženství je méně dogmatické; je vidět v jednání a celém postoji.

Věřím, že zatím se ohlížíte po svém prostředí; neukvapujte se v úsudku, ale počkejte až tak za tři měsíce. Slyšel jsem, že jeden bohoslovec přijel teď do USA a psal za 3 dny, jak prý je tamní theologie mělká. Má trochu rychlý postřeh; až přijde jednou do sboru a za tři dny budou o něm lidé říkat, že je špatným farářem, bude konsternován nad unáhleností jejich soudu a sám činí totéž . . .

Jaká byla moje radost, když později prof. Bednář mi napsal z Londýna, že mne přijde navštívit v Birminghamu. Měla jsem právě před zkouškami a pracovala na nějaké essayi. Pozorně vše vyslechl i když se mu jako theologovi moje povídání muselo zdát moc neumělé. Teprve později jsem se dověděla, jaká obět' musela pro něho být tato cesta. Měl totiž tolik závazků v Anglii — ve 3 dnech přednášel v Londýně, Oxfordu a nadto kázal v kathedrále sv. Pavla v Londýně. A přece přijel. To jsem ho viděla naposledy.

Vyměňovali jsme si však občas dopisy. Každý jeho list obsahoval moudrosti. Poslední dobou byl těžce nemocen. Bydlel u jedné ze svých dcer v Praze. Toužil však ještě uvidět svou vesničku Vír na Vysočině. Odjel tam a

zalíbilo Pánu Bohu přenést ho do odpočívání věčného a skrze to z mnohých běd tohoto života vysvoboditi." Nad dvěma dcerami, Dorotkou a Johankou z Roupova držela ochrannou ruku zimní královna Alžběta. V Nizozemí žil i nejmladší syn páně Vilémův z třetího manželství s Johankou Hodějovskou z Hodějova. Lev Vilém se o svých příbuzných dověděl a nevyhnul se styku s nimi. Vědomí rodových spojek překlenulo rozpětí ve věcech veřejných i ve víře. Obě tety se jistě rády dověděly, co se dalo doma. Neméně než zprávami se jim Lev Vilém zavděčil pomocí na penězích. Sáhł dosti hluboko do vāčku a dal pannám z Roupova tři sta patáků, což byly stříbrné peníze portugalského ražení, v Nizozemí snadno směnitelné.

počátkem července letošního roku tam i zemřel.

S vděčností vzpomínám na drahého profesora Františka Bednáře. Jeho srdce plné lásky a dobrotivosti dotlouklo. Církev bude o mnoho chudší a s ní i všichni, kteří prof. Bednáře znali. Děkuji Bohu za setkání s tímto vzácným člověkem.

Ferdinand Peroutka:

Obráz namalovaný na oblacích

Mnohokrát jsme vyjádřili své mínění, že černoši v Americe vedou dobrou a spravedlivou při. Je nemožno — aspoň nevidíme, jak by bylo možno — v rozumových termínech vysvětlit černochovi na americkém jihu, proč by neměl chodit do parku, kam jiní chodí, vypít šálek kávy, kde jiní pijí, proč by černoch vůbec měl natrvalo uznal svou méněcennost a zejména proč by neměl žádat, co ústava a zákon mu dávají. Dnes se chceme omezit na trochu porovnání. Málokteré hnutí zůstává dlouho jednotné, obyčejně brzy se štěpí na umírněné a radikální křídlo. Černošské hnutí v Americe viditelně začíná se dělit na ty, kdo chtějí dosáhnout konkrétní rovnoprávnosti pro černochoy v denním životě, a na ty, jichž cílem je jakási černošská nezávislost a izolace, což si představují tím neb oním způsobem, buď návratem do Afriky nebo zřízením černošského státu někde na

území Spojených Států severoamerckých. — První zatím představují velkou většinu, druhí menšinu. Bude-li tomu tak vždy vždy, nevíme. Radikální separatistické černošské křídlo přijalo jméno Černých Moslimů, odmítá křesťanství, přijímá islamskou víru. Nedávno Sovětský svaz udělal nějaké zkušenosti s Černými Moslimy na svém území. Zdá se, že shledal, že je to krutá sekta, neboť musil proti nim povolovat intervenci zákona. Vůdcem Černých Moslimů v Americe je Elijah Muhammad, jedinec filosofického založení a živé mytologické obrazotvornosti. Sektu Černých Moslimů v Americe založil před třiceti lety, aniž si toho tenkrát někdo povšiml, jiný černocho, jménem Wallace Fard. Na otázky po něm Elijah Muhammad odpovídá mlhavě a grandiózně. Kde je zakladatel dnes? Je někde, objeví se a promluví v pravý čas. Kdo je Zakladatel? "To je Bůh sám," odpovídá Elijah Muhammad.

Zatím v Zakladatelově nepřítomnosti, Černé Moslimy vede Elijah Muhammad, v poměru k Zakladateli muž druhého řádu, nikoli "Bůh Sám", nýbrž jen "božsky inspirovaný". Jemu byla "zjevena" Pravda, neznámo, kdy, kdo a jak. Co je obsahem této zjevené pravdy? Bylo zjeveno Muhammadovi, co věda nikomu nezjevila: že černocho je původní člověk, z něhož teprve, nějakým úpadkem, povstaly všechny ostatní rasy. Bělocho je vybledlý černocho. Dále bylo zjeveno Muhammadovi, že bělocho má "d'ábelskou povahu."

Asi by byla chyba vyslechnout toto a vypustit Černé Moslimy z mysli, ačkoli by snad k tomu byla chuť. Jak ještě shledáme, je v nich velká dávka chytrého realismu, obratné politické taktiky a inteligentního poznání. Jako Mojžíšovi, také Muhammadovi Bůh často zjevuje to, čeho je prakticky třeba. Muhammad zavrhuje násilí, neboť bylo mu zjeveno, že Bůh zakazuje černochovi užívat zbraní. Když o tom mluví trochu déle, Muhammad přidá ještě jiné, méně mytologické vysvětlení: běloši mají naprosto superiorní zbraň, v ozbrojeném zápase černocho by neměl vůbec žádné vyhlídky.

Vůdce Černých Moslimů hledají přívržence v těch černošských vrstvách, jichž se ještě nedotklo osvětlení, a jimž "zjevená Pravda" znamená více než pravda logická. Proto v jejich projevech nalézáme mnoho tropické

obrazotvornosti. Nemůžeme vědět, co si vůdcové sami myslí o svých zjeveních. Snad mnoho. Ale jistě jsou také přesvědčeni, že na politické úrovni je dosud třeba takto mluvit k většině černocho. Podvůdce Černých Moslimů, který sebe nazývá Malcolmem X, byl ještě nedávno ateista, jak přiznává. Ale byv postaven před politický úkol, přijal ortodoxní víru v Allaha.

Do jaké míry jsou černí Moslimové radikálním extremistickým křídlem černošského hnutí? Zdá se, že v něčem jsou, v něčem nejsou. Bylo by třeba teprve rozvážit, co je radikálnější, zda idea odstěhovat se do Afriky, nebo požadavek, který někdy vyslovují vůdcové integračního křídla: aby černocho byl zaměstnán, "proto, že je černocho", t. j. bez ohledu na kvalifikaci, nebo aby, jak jsme nyní také slyšeli, tu nebo tam celá čtvrtina zaměstnanců byla vybrána z černocho. Jestliže přihlédneme blíže, shledáme, že radikalismus Černých Moslimů nevychází z víry v černošskou sílu, nýbrž z obav před černošskou slabostí. Jsou skeptičtí v dvojím ohledu. Nevěří, že by černocho, jak je, obstál ve svobodné soutěži s bělochem. To jim praví realistický pohled na situaci.

Existuje černošská buržoazie, a Černí Moslimové se k ní neobracejí, neboť podezírají, že tato buržoazie snadno se uspokojuje se svými vlastními osobními úspěchy. Existují černoši intelektuálové. Ani k nim se Černí Moslimové neobracejí, neboť jim mají málo co nabídnout. Zajisté, nabízejí samostatnou černošskou kulturu, ale tato kultura ještě neexistuje, nýbrž teprve má být stvořena. Chudá to zatím strava pro vycvičený mozek černošského intelektuála. Mimo to, černošských buržoů a intelektuálů je málo, a je v instinktu politika, také černošského politika, hledat většinu.

Tak tedy Černí Moslimové se obracejí k mase prostých černocho, a nabízejí jim ne dobrou přítomnost, nýbrž skvělou budoucnost, ne zde, nýbrž někde jinde, ne v rovnoprávnosti, nýbrž nějak jinak. Že tento obraz je namalován na oblacích, snad by nevaňilo, poněvadž prostý černocho je nebo byl — nevíme, co máme říci — nakloněn k mesianismu.

Že Černí Moslimové nenabízejí mase černocho úspěšnou rovnoprávnost, to má aspoň částečně rozumové důvody. Dívající se do blu-

bin černošské masy, jsou sklíčení. Tu nemusíme v nejistotě tápat po jejich myšlenkách, nýbrž můžeme citovat z veřejných výroků samotného vůdce, Elijah Muhammada. Neváhá mluvit o tom, co vidí. On pozoruje mezi černochoy analfabetství a slabost, již přináší nevzdělanost, omezené obzory nižší dělnické třídy, korupci charakteru, jež bývá následkem chudoby, a zkaženost, do níž byl černoch uvržen svou historií otroctví a nerovnoprávnosti. Takto mluví Elijah Muhammad k černochoům: musíte se nejdříve očistit. A takto mluví k bělochoům: "Víme, že jsme méněcenní vůči vám tady v Americe. Nemůžete říci, že jsme vám rovni fyzicky nebo dokonce duševně. Jednalo se s námi tak, že nás to učinilo absolutně méněcennými. Černocho musí nejdříve nabýt sebeúcty."

Z tohoto pesimistického názoru na stav černošské masy vychází pesimistický názor na prospěch, jež by prostý černoch mohl nyní mít z integrace a rovnoprávnosti. Černí Moslimové zajistě zastupují také nenávisť, která se nezbytně nashromáždí v ponížených a potlačených. Ale za jejich ideou separace od bělochů není jen nenávisť, nýbrž také skutečná starost a rozumová analýza situace. On vidí některé černošské jedince, jež jejich vzdělání činí schopnými, aby se úspěšně uplatnili v rovnoprávnosti. Ale, jak Černí Moslimové to vidí, prostý černoch snad ještě po jednu generaci nebude sbírat smetanu integrace. Pouhá rovnoprávnost je studená, poněvadž sotva může znamenat více než rovnost příležitosti a nezaručuje nic tomu, kdo příležitosti nedovede využít. Prostý černoch, podle názoru Černých Moslimů, není ještě upůsoben, aby využil takové chladně objektivní rovnosti. Černí Moslimové se obávají, z politického sobectví snad v to doufají, že integrace odhalí zaostalost a méněcennost černošské masy, a že ve volné soutěži s bělochem černocho je předem odsouzen k porážce. Ze tentokráte věda a požadavky vzdělání kvalifikace budou nepřítelem černocho a znovu si ho podrobí. A že, tentokráte, černocho by si ani nemohl stěžovat. Ale že pak, ze zklamání, se přidá k Černým Moslimům.

A tu Elijah Muhammad praví černochoům, co žádný běloch by se neodvážil jim říci: "Jestliže nejste kvalifikováni a nejste jim rovni, nechod'te mezi ně, držte se stranou."

Tu pak snadno se rodí vidina vlastní země, v níž by černoši pohodlně, bez tvrdé soutěže, jež je obvyklá mezi bělochoy, žili sami mezi sebou a oddávali se svému vlastnímu, patrně jižnímu tempu. Zaslíbená to země klidu a pohody, kde vlasy mohou být kudrnaté jak jsou a barva obličeje černá, jak je, bez pocitů méněcennosti. Kde černocho už se nebudě namáhat, aby se podobal bělochovi, ani aby na něj stačil. Země bez komplikovaných požadavků moderní průmyslové společnosti a bez toho vnitřního neklidu, který vzniká, když vedle černého ustavičně triumfuje bílý. Návrat do Afriky nebo vlastní stát — to je ovšem radikální program. Ale je to radikalismus útěku.

S tímto programem částečné blaženosti stojí Černí Moslimové proti ostatním vůdcům, kteří vedou černocho do rovnoprávnosti v Americe. Černí Moslimové očekávají, že zákonná rovnost bude uskutečněna, ale počítají s budoucím zklamáním černošské masy, s tím, že život uprostřed spotřební společnosti odnaučil černochoy té skromnosti, k níž by je odsoudila nižší kvalifikace.

Integrační vůdcové naopak počítají s tím, že uskutečnění zákonné rovnoprávnosti je schopno citově nasytit celou jednu černošskou generaci, a že dlouho a dlouho černoši budou zkoušet a opakovat si tu rozkoš, jež je v rovnosti ve školách a na všech veřejných místech a v tom, že před černochem poslušně otvírají dveře tak dlouho uzavřené. Také počítají, že v americkém černocho navždy se probudila hrdost, že se cítí členem západní civilizace, v níž chce osvědčit svou ctižádost, a že se nedá dobrovolně stlačit na africké nebo nějaké jiné exotické podmínky.

Nynější funkce radikalismu Černých Moslimů je v tom, že stojí v zádech integračních vůdců a nutí je k radikálním gestům a požadavkům. V New Yorku integrační vůdcové dostavili se na radnici a prohlásili, že situace je napjatá a "hráze se protrhnou", jestliže nebude něco uděláno, jestliže celá čtvrtina prací, jež vznikají městskými zakázkami, nebude rezervována pro černochoy. Tu černoši žádají podíl vysoko nad svůj procentuální počet, a hrozí zbavit zaměstnání mnoho bílých dělníků. Černí Moslimové očekávají, že integrace vyústí v konflikt, v zápas o práci mezi bělochoy a černochoy. — FEC.

LITERATURA

Masaryk a Rusko

Krátce před první světovou válkou Tomáš Masaryk dokončoval 3tí svazek svého velkého díla o Rusku. První dva svazky vyšly česky pod názvem Rusko a Evropa a anglicky "The Spirit of Russia". Před dokončením díla vypukla válka a Masaryk šel do exilu. Před svým odchodem zničil dokumenty, o kterých se domníval, že by byly pro rodinu nebezpečné a skryl svoje literární práce, mezi nimiž třetí nedokončený svazek o Rusku, psaný německy. Po skončení války nedošlo již k vydání třetího svazku (jenom k znovuvydání prvních dvou svazků), až teprve r. 1959 byl rukopis předán Dr. Alici Masarykovou a Olgu Revilliodovou společnosti Masaryk Foundation Trust, právě založené na podnět dcer presidenta Masaryka "k sebrání a vydání spisů Masarykových, neb členů jeho rodiny, k rozšíření vědomostí o zásadách, které Masaryk považoval za nezbytné pro zdraví a progressivní demokracii." Zvláštní důraz je kladen na vydání dosud nevydaných rukopisů Masarykových.

Členy Masaryk Foundation Trust jsou prof. Václav Hlavatý, Dr. Svata Pirková Jacobsonová z harvardské university, pí. Ruth Crawford Mitchell, býv ředitelka National Room Program na universitě v Pittsburghu, Dr. Kenneth Miller, předseda American Relief pro Czechoslovakia za druhé světové války a Dr. John Tábor, člen státního kabinetu v Pennsylvanii.

Nejdříve byla zhodnocena studie o Rusku se zřetelem na dnešní dobu. Je možné vydat nákladné dílo psané před více než padesáti léty? Rukopis byl dán k posouzení odborníkům Masarykových děl, ruské literatury z 19. století, se znalostí slovanských studií zde a v Anglii. Byli dotázáni, zda by mohli doporučit vydání tohoto starého díla a až na malé výjimky znalci nadšeně vydání doporučovali. Profesor ruské literatury George Gibian na Cornell universitě se ujal povinností redaktora, s pomocí odborníků pro anglický překlad z němčiny.

Dr. Ladislav Radimský, jemuž bylo uloženo podat výtah díla podal toto vysvětlení: "Masarykův spis chtěl vyložit ducha a duši Ruska analysou děl Dostojevského. Masaryk

však při své práci poznal, že Dostojevského nelze pochopit bez promítnutí jeho osobnosti na pozadí celé kulturní a politické historie ruského národa. První dva svazky Masarykova spisu tuto čtenáři předvedly. Svazek III., který nyní bude zveřejněn poprvé, studuje především Dostojevského a jeho vztah k jiným postavám ruského a evropského písemnictví, například k Puškinovi, Turgeněvovi, Tolstojovi a Gorkému. Svazek III. je tedy vlastním středem celého spisu a jeho překlad a vydání v anglickém jazyku bude velmi cenným a vítaným přínosem k Masarykovu literárnímu odkazu."

Na základě zhodnocení těchto odborníků oznámil Masaryk Foundation Trust, že nákladné dílo vydá.

První kniha, kterou vydal Masaryk Foundation Trust r. 1960, krátce po svém založení, byly vzpomínky Dr. Alice Masarykové "Dětství a mládí". Československé národní radě americké byl dán za úkol prodej a propagace knížky v krajanských kruzích. Knížka měla velký ohlas, na naše denní poměry neobvyčejný a způsobila v našem prostředí upřímnou radost. (K dostání v Radě, 4125 West 26th Street, Chicago 23, Illinois. Cena \$2.50.)

Nyní se Trust odvažuje nákladného vydání velkého díla, třetího svazku "The Spirit of Russia." Trustees si též vzali za úkol vytvořit ústřední úschovnu pro rukopisy, díla a kopie všech vydaných i nevydaných Masarykových spisů týkajících se první Československé republiky z let 1918 do 1938 a za to jsme americkým přátelům zavázáni velkým díkem.

Czechoslovak National of America
41125 West 26th St., Chicago 23, Ill.

DVOŘÁKŮV KONCERT V HUSOVĚ CHRÁMU

Tento koncert pořádaný Východní oblastí ČSNRA se stal největší událostí letošní krajanské sezony nejen pro krásu prostředí, krásu provedených skladeb a skvělost jejich předání, ale i proto, že byl současně oslavou 84. výročí narození Dr. Alice Masarykové, která se koncertu zúčastnila.

Koncert zahájil farář Husova chrámu Josef Šefl a přítomná uvítal Andrew Valušek,

předseda Východní oblasti. Velký pěvecký sbor kostelní s přizvanými soloisty podal přání a konec slavnostního sboru "Stabat Mater" za dirigování nadaného Roberta Drumma. Jejich podání bylo skvělé! Krásné bylo i provedení Dvořákova kvarteta č. 7 As dur Kohonovým kvartetem.

A pak nastala nejdojemnější chvíle večera. Sbor zazpíval oslavenkyni její dvě oblíbené písně "Kdož jste boží bojovníci" a "Proč bychom se netěšili. Přistupovali gratulanti, Dr. Jan Papánek, Betka Papánková, Rev. šefl, jeden po druhém a všem Dr. Masaryková vroucně žehnala: "Šťastí, zdraví a boží požehnání nám všem."

Byla to šťastná myšlenka pořádat koncert v krásné kostelní síni a děkujeme Rev. šeflovi, který si zaslouží dík krajanské veřejnosti. Snad by bylo možno pořádat i jiné důstojné a důležité slavnosti v tomto krásném prostředí.

—VČsNR—

Z našeho Siona a cdjinud

Náboženská statistika ženevského kantonu naznačuje, že méně než 7% evangelických křesťanů navštěvuje pravidelně nedělní služby Boží. Přehled uvádí, že ženy tvoří 63% většinu. Statistika též uvádí, že rozvedení manželé a manželé rozličné náboženské víry jsou mezi nepravidelnými návštěvníky bohoslužeb. Mezi svobodnými osobami nad 20 let, méně mužů než žen navštěvuje kostel.

Kardinál Ritter ze St. Louis udělil 26. června t. r. medaile "Caritas" episkopálnímu biskupovi a třem evangelickým farářům a laikům, pro jejich vynikající práci s lidmi všech ras a náboženských příslušností. Toto jest poprvé, kdy medaile "Caritas" byly uděleny protestantům. Až dosud byly rezervovány jen pro římské katolíky.

Papež Pavel VI. ve svém prvním poselství světu naznačil, že bude pokračovat v ekumenických snahách svého předchůdce, Jana XXIII.

Budhističtí vůdcové v Jižním Vietnamu požádali vládu presidenta Ngo Dinh Diema, aby ihned propustila všechny budhistické vězně zatčené při nedávných náboženských demon-

stracích. Zpráva uvádí, že budhističtí vůdcové žádají konec náboženské diskriminace. Vláda Jižního Vietnamu jest převážně římskokatolická, zatím, co většina obyvatelstva vyznává buddhismus.

Červencové číslo časopisu The Moravian o tisklo další článek o Husovi napsaný br. dr. A. P. Slabeyem. Studie je nadeprána, John Hus and the Bible. Zájemci mohou obdržet uvedený článek the Moravian za 40c přímo od autora: A. P. Slabey, 216 W. Greenwich St., Bethlehem, Pa.

Hugo H. Piesch, býv. farář luterské ev. církve v Praze-Jirchařích, po odsunu vrch, círk. rada v Záp. Německu, zemřel náhle 16. června v Rosenheimu ve stáří 66. let. Byl předsedou Obce sudetoněmeckých evangelíků a usiloval o česko-německé sbratření v duchu Kristově. Br. Přemysl Pitter vyjádřil jménem Jednoty českosl. protestantů bolest nad ztrátou tohoto upřímného zastávce ekumenických snah a vyslovil naději, že jeho následovníci se ujmou jeho odkazu a v jeho úsilí budou pokračovati.

29. června tohoto roku v 7 hodin večer, Jednota Československých Protestantů, odbočka Toronto, uspořádala slavnostní vzpomínku na Mistra Jana Husa, v Queen Street United Church.

Slavnost byla zahájena písní "O víro otče pod prapor", kterou zpívalo celé shromáždění; po zpěvu, bratr předseda Jaromír Petříček se pomodlil a pak přivítal všechny přítomné, zvláště pak drahé nám hosty, Dr. Alici Masarykovou a její společníci, paní Vokálkovou. Bratr Petříček nám připomenul, že Husova oslava, která se pořádá každoročně v Torontě, je jediná na celém americkém kontinentě. Po té nám přečetl dva pozdravné listy od Dr. Alice Masarykové a paní Olgy Revilliodové — Místo-předseda, bratr Milan Lev, přečetl oddíl z písmo svatého, načež zpěváci baptistického kostela zazpívali přílehlavou píseň, "Jako ptáče umdlený". Po zpěvu této písně, br. Josef Novák uvedl slavnostního řečníka, kazatele Jaroslava Zemana, který byl jedním ze zakladatelů Protestant-ské Jednoty v Kanadě.

Kazatel Zeman vyjádřil potěšení, že je zase mezi námi.

Jeho proslov byl velice bohatý a duchovně významný. Po mnohých otázkách, jako "Má smysl vzpomínat na Husa v této moderní době?" "Co má československý člověk v našem exilu společného s Husem?" "Má co Hus říci modernímu člověku?", atd., na kteréžto otázky dal pečlivé vysvětlení, postavil Husa do centru dějin, kterýžto stojí uprostřed, jednu ruku podává zpět Cyrilovi a Metodějovi a druhou nám. Husovi šlo o svobodu jednotlivce, šlo mu o to, aby každý podle svého přesvědčení si mohl číst a vykládati slovo Boží, ať to byl urozený anebo vzdělaný člověk; chudý sedláček anebo stará babička. Na otázku, kdo má právo se Husa dovolávat, odpověděl, že každý obecný křesťan.

Bratr kazatel Zeman nás měl k tomu, abychom Mistra Jana Husa neuzavírali do našeho malého okruhu, ale abychom jej více propagovali mezi angličany a to přednáškami v kostelích a jinde. — Máme přece zde v Americe tolik schopných mužů a profesorů.

Hus a jeho přátelé bojovali o čistou Boží církev. Čistý Boží církev nebude, pokud nebude čistého studování slova Božího a čistého svědomí, nejvzácnějšího to daru v životě, očištění krve beránka Božího.

Bratr předseda poděkoval kazatelovi Zemanovi za jeho významný přednes, a když zpěváci zazpívali, "Pátíte na Slovanské krajiny", kazatel Zeman ukončil slavnostní večer přilehovou modlitbou.

Emilie Kubešová.

26. května oslavil Dr. Arnošt Žižka 40tý výročí svého vysvěcení na kněžství. Dr. Žižka se narodil r. 1889 v Humpolci v Čechách. Bylo mu 14 let když otec Jan s rodinou se přestěhoval do Ameriky a usadil se v Clevelandu. Byl vysvěcen na kněze kardinálem Mundeleinem r. 1923. Už v prvních letech svého kněžství byl poslán Benediktinským řádem do Prahy studovat na Karlově universitě, kde získal doktorát filosofie.

Dlouhá léta působil v Chicagu, kde obzvlášť za války se zúčastnil vlasteneckého odboje, působil m. j. za Národní svaz českých katolíků v ústředí Československé národní rady americké. Nikdy se nepřestal zajímat o českou kulturu, mluví za něj spis "Czech Cul-

tural Contributions" a mnoho let práce v našem prostředí. Přejeme mu mnoho let zdaru a zdraví!
—VČsNR—

Dne 1. května mayor Wagner vyhlásil Dvořák Day na newyorské radnici a za jeho nepřítomnosti přečetl proklamaci jeho zástupce. Přítomni byli br. Andrew Valúšek, předseda newyorské oblasti, krajanská veřejnost a chicagská výprava.

Skoro současně se pořádala slavnost odhalení busty Antonína Dvořáka v Lincoln Center.

Jak zrodila se vlastně myšlenka sochy k uctění českého skladatele v novém uměleckém středisku Ameriky? Nápad se zrodil, jak vděčně zaznamenává Dr. J. Stein v New Yorkských Listech, v hlavě pí. Julie Nessy Becherové, pražské pěvkyně a umělkyně žijící nyní v New Yorku, která sledovala myšlenku od začátku do konce.

Nejdříve získala pro tuto myšlenku Dr. Alici Masarykovou a vyzbrojena jejím dopisem rozejela se za slavným sochařem Ivanem Meštrovičem, který tou dobou působil nadeleko Chicaga na americké universitě.

Jak jinak si ji lze vysvětlit, že umělec světového jména se dal nadchnout touto myšlenkou, že zhotovil bustu a daroval "bratrskému československému lidu ve Spojených Státech?" Meštrovič obdivoval se Masarykovi, u něhož byl několikrát hostem a zamiloval se do Prahy, kde na pražském hradě v Belvederu byla uspořádána snad nejkrásnější výstava jeho děl za Masarykovy republiky. To vše přimělo Meštroviče, exulanta, aby věnoval své dílo českému národu.

Pak nastal neúnavné paní Nessycové další úkol, nalézt pro Dvořákovou sochu vhodné umístění. S pomocí přátel, hlavně pianisty Rudolfa Fírkušného a dlouholeté přítelkyně paní Lyttle Hullové, konečně docílila přijetí busty a umístění v Lincoln Centru.

Praktickou stránku pomohli řešit Hynek Mařas, který Dvořákovu sochu v sádře přivezl ze South Bend, Ind., dal ulít do bronzy a postaral se technicky o její umístění; dále Rev. Jos. Šefl, který poskytl v Husově domě zatím přístřeší a newyorská oblast ČSNRA, která podnikla sbírku a věnovala potřebných \$1.400 k odlití sochy.

Společné dílo se vydáilo. Dne 1. května v

malém sále před zahradní terasou, kde stojí pomník, se konala krásná slavnost s krátkým hudebním programem. Koncertní mistr Newyorské filharmonie John Corigliano zahrál spolu s Marií Louisou Faini Dvořákovou "Sonatinu". Pak slovenský tenor Rudolf Petrák zazpíval tři z Dvořákových "Biblických písní", krásně a s vroucím výrazem."

Dále promluvil Dr. Rudolf Šturm, gen. tajemník SVU, jehož projev vhodně doplnil projev Vlasty Vrázové. Slavnost byla zakončena projevem presidenta Newyorské filharmonie Davida M. Keisera — který s poděkováním sochu přijal. Pak přečetli tři telegramy, guvernéra Nelsona Rockefellera, paní Olgy Masarykové Revilliodové a Rudolfa Firkušného.

Křídla

*S motýly krouží včelzk rej,
holubi v modru plavou,
vlaštovčí křídla zrosena
mávejí nad mou hlavou.*

*Jen moje křídla ochabla,
rozmachy sil mých kde jsou?
— Mlč, unavené orliče,
věčná tě křídla nesou! —*

*Svět ve kterém žijeme, je svět, v němž
křesťanství určitým způsobem selhalo. Křesťanská církev neuplatňovala, ani své členy
nevedla, aby důsledně uplatňovali evangelium
v pořádkách pozemského života. — V tomto
a takovém světě je křesťanská církev menšinou, která žije v rozptýlení . . . (avšak)
církev nemůže nechat svět jeho osudu a uzavřít se do ghetta. Církev je tu pro svět a
musí usilovat překlenout vzdálenost, která ji
jako instituci od něho dělí. Zde dostává nodostává nový smysl přítomnosti laiků v církvi.
V nich je církev služebně přítomna ve světě.
(E.Z.)*

**Předplatní a dary na časopis a práci Jednoty
došlé do konce července 1963.**

Sbor Jan Hus	\$80.00
Mrs. Marie Machotka, New York 21, N. Y., předp. a dar	5.00
Jerry Pavlík, Taylor, Texas	3.00
Mr. & Mrs. Wm. Cap, Port Credit, Ont., Canada, předp. a dar	10.00
Mr. & Mrs. J. P. Skala, Toronto, Ont., Canada, předp. a dar	4.00
Milíř Sklenar, Santiago, Chile	20.00
George Medved, Parma Heights, Ohio	5.00
John Hypsa, Omaha, Nebr., dar	2.00
Jaroslav Černý, Clifton, N. J., předp.	2.00
Mrs. Marie Hilbert, Brooksville, Florida, dar	5.00
Karel Buřok, Johannesburg, So. Africa, předplatné a dar	4.00
Mrs. Julie Jindra & Mrs. Caroline Chmela, Pittsburg, dar k uctění památky F. Jindra a G. Sartory	10.00
Frank Hejzlar, Park Falls, Wisc., předplatné a pro přátely v Jugoslavii a dar na práci Jednoty	15.00
Mr. & Mrs. Antonín Hron, Miami 50, Florida, předplatné a dar	12.00
Paul Mayton, Akron, Ohio, předplatné	2.00
Mrs. Frances Sintak, Waukegan, Ill. předplatné a dar	8.00
Chas. J. Novotný, Clarkson, Neb., pdp.	2.00
Geo. Humlíček, Dodge, Neb., předp.	2.00
Mrs. Anna Pechota, Chico, Cal., dar	5.00
Vlad. Rodovsky, Kansas City, Mo., dar	15.00
Emil H. Jerabek, Silver Lake, Minn., předplatné	2.00
Mrs. Fr. Hlavatý, Edmond, Okla., dar	5.00

S díky přijala a o další podporu prosí,
Nár. Jednota Čsl. Protestantů, John Opie,
Treas., 4800 Hoyne Ave., Chicago, Ill.